

เกณฑ์มาตรฐานในการแก้ปัญหาอย่างถาวรสำหรับผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ
Benchmarks for Durable Solutions for Internally Displaced Persons

Inter- Agency Standing Committee
March 2007

สถาบันบรูคกิงส์-โครงการผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ มหาวิทยาลัยเบิร์น
The Brookings Institution-University of Bern Project on Internal Displacement
1775 Massachusetts Avenue, NW, Washington, DC 20036

ผู้แปล
พจนานถ อินทรมานนท์
(Photchanat Intaramanon)
บรรณาธิการ
ชุลีพร เดชขำ
(Chuleeporn Dechkum)

เกณฑ์มาตรฐานในการแก้ปัญหาอย่างถาวรสำหรับผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ

หลักการชี้แนะว่าด้วยผู้พลัดถิ่นภายในประเทศอธิบายไว้ชัดเจนว่า การพลัดถิ่นภายในประเทศ “ไม่ควรมีข้อเรียกร้องเกินกว่าเมื่อสถานการณ์นั้นได้สิ้นสุดลง” ปัจจุบันนี้ ได้มีการรับรู้กันเป็นอย่างดีว่าการเป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศได้ถูกเปิดโปงให้ตกไปสู่ความเสี่ยงบางอย่างโดยเฉพาะ และภาวะที่เปราะบาง การนำไปสู่การสิ้นสุดของสภาพที่เลวร้ายนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด อย่างไรก็ตามเนื่องจาก การทำให้การพลัดถิ่นสิ้นสุดลงก่อนเวลาอันสมควรอาจมีผลทำให้เกิดปัญหาที่ซับซ้อนยุ่งยากมากขึ้นอย่างรุนแรง จึงควรที่จะมีความเข้าใจถึงวิธีนิยามและตระหนักว่าการสิ้นสุดนั้น ต้องทำในลักษณะที่คำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยของผู้พลัดถิ่น

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ยังไม่มีการให้ความคิดเห็นอย่างเป็นทางการแก่นานาชาติว่าเมื่อไหร่จึงจะหยุดพิจารณาให้ใครเป็นเป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDP) เกณฑ์มาตรฐานที่ได้อธิบายในเอกสารฉบับนี้ตั้งใจจะให้แนวทางชี้แนะเบื้องต้นสำหรับผู้ที่มีบทบาททางด้านสิทธิมนุษยชน

เนื่องจากการเป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศไม่ได้รับสถานะภาพพิเศษใดๆภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ไม่มีเงื่อนไข (ในกฎหมาย) ให้ยุติ (การพลัดถิ่น) เหมือนผู้ลี้ภัย ในบางครั้งการพลัดถิ่นภายในประเทศก็ยุติลงด้วยการย้อนกลับของการพลัดถิ่น โดยการกลับคืนสู่ถิ่นฐานของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ ในหลายๆกรณีการกลับคืนถิ่นฐานดังกล่าวจะสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อสาเหตุของการพลัดถิ่นได้ถูกแก้ไขแล้วเท่านั้น อย่างไรก็ตามเนื่องจาก การกลับคืนถิ่นฐานไม่อาจเป็นไปได้เสมอไปหรือแม้ว่าผู้พลัดถิ่นจะต้องการก็ตาม อันจะนำไปสู่สถานการณ์ที่ผู้พลัดถิ่นมีโอกาสยุติการพลัดถิ่นตลอดไปได้น้อย แต่จะกลับเป็น “อัสถลक्षण” ที่ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นต่อไป ซึ่งอาจทำให้การปรับตัวเข้ากับสังคม (integration) ของผู้พลัดถิ่นล่าช้าลง แล้วกลืนตรรกะสิทธิของพวกเขาด้วย ในทางตรงกันข้ามการพลัดถิ่นภายในประเทศอาจทำให้ดูเหมือนยุติลงในทันทีทันใด ตัวอย่างเช่น รัฐบาลอาจให้ความสนใจและประกาศว่าจะไม่มีผู้พลัดถิ่นภายในประเทศอีกต่อไปในประเทศนั้นๆ โดยพยายามสร้างภาพลักษณ์การกลับสู่สถานะปกติของประเทศ และเพื่อไปสู่ความมั่นคงระหว่างประเทศ ณ จุดใดจุดหนึ่ง หรืออาจใช้ทรัพยากรในการกำหนดผู้ที่อยู่ภายในประเทศเป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ การพลัดถิ่น “ยุติ” ลงเมื่อเงินทุนหมด ความเร่งรีบที่จะยุติความสนใจเป็นพิเศษที่มีต่อผู้พลัดถิ่นภายในประเทศเหล่านี้ อาจนำไปสู่การทอดทิ้งผู้พลัดถิ่นบางคนไว้เบื้องหลัง และเพิกเฉยไม่ให้ความช่วยเหลือ หรือละเลยต่อความต้องการในการได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษของผู้พลัดถิ่น ๔ โดยปราศจากการแสวงหาการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

การแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนของการพลัดถิ่นภายในประเทศมี ๓ ประการ: การกลับคืนสู่ถิ่นฐานบ้านเกิด, การปรับตัวให้กลมกลืนกับท้องถิ่น (local integration) ในพื้นที่ซึ่งผู้พลัดถิ่นฯ ใช้เป็นที่พักพิงในทันที หรือการตั้งถิ่นฐานใหม่ในพื้นที่อื่นของประเทศ, ๒ ประการหลัง ในหลักการชี้แนะว่าด้วยการพลัดถิ่นภายในประเทศได้ใช้คำว่า “การตั้งถิ่นฐานใหม่” การพลัดถิ่นสิ้นสุดลงเมื่อการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนประการหนึ่งประการใดก็ตามที่ได้กล่าวมาเกิดขึ้น และเมื่อผู้พลัดถิ่นไม่ได้มีความต้องการใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการพลัดถิ่นของตนอีกต่อไป ซึ่งไม่ได้หมายความว่าพวกเขาไม่ต้องการความคุ้มครองและ

ความช่วยเหลืออีกต่อไป, แต่ว่าความต้องการของพวกเขาก็ไม่แตกต่างกันไปจากพลเมืองคนอื่น ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน เมื่อได้พบวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนแล้ว ผู้ที่เคยเป็นผู้นำลี้ภัยก็ยังคงมีสิทธิทุกประการในฐานะพลเมือง และอาจมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือระหว่างประเทศบนพื้นฐานเดียวกันกับผู้อื่นในประเทศ ความจริงคือคนๆ หนึ่งที่ไม่ได้เป็นผู้ลี้ภัยอีกต่อไปนั้น จะต้องไม่ได้รับผลที่ไม่ดีจากการใช้สิทธิพลเมืองของเขาหรือเธอ และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิในการได้รับการจ่ายค่าชดเชยหรือสิทธิที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติ เนื่องจากเคยเป็นผู้ลี้ภัย การสิ้นสุดของการลี้ภัยคือการที่คนๆ หนึ่งได้สิทธิมนุษยชนของพลเมืองอย่างสมบูรณ์ และใช้สิทธินี้ อย่างไม่ถูกเลือกปฏิบัติ เทียบได้กับพลเมืองที่ไม่เคยพลัดถิ่นมาเลย ขณะที่สิ่งนี้ดูเหมือนเป็นอุดมคติ, จึงจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์การเข้าถึงสิทธิของปัจเจกบุคคลในแต่ละสถานการณ์

การพลัดถิ่นภายในประเทศมักไม่ได้สิ้นสุดลงอย่างทันทีทันใด แต่การสิ้นสุดนั้นค่อนข้างเป็นกระบวนการซึ่งความต้องการรับความช่วยเหลือเป็นพิเศษและความคุ้มครองได้หมดไป บางครั้ง ในระยะยาวหลังจากหวนคืนถิ่น กลุ่มคนที่เคยพลัดถิ่นอาจพบว่าตนอยู่ในสถานการณ์ที่ต่างจากเดิมอย่างชัดเจน พร้อมกับความต้องการที่ต่างไปจากกลุ่มคนที่ไม่เคยออกจากถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเองเลย ตัวอย่างเช่น การร้องขอคืนทรัพย์สินของพวกเขาก็จะไม่ได้ได้รับการวินิจฉัยอย่างทั่วถึง, ทั้งให้พวกเขาอยู่อย่างปราศจากที่พำนักหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความเป็นอยู่ของพวกเขาในสิ่งที่ที่พวกเขา กลับมา เช่นเดียวกัน คนที่ไปอาศัยอยู่ในที่อื่นอาจมีความต้องการความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการเงิน จนกว่าพวกเขาจะสามารถหาที่พักและการจ้างงานใหม่ที่อยู่ในใหม่ของพวกเขาได้ แม้ว่าในเนื้อหาของการตกลงอย่างยั่งยืนและสันติ, ความไม่มั่นคงยังคงก่อปัญหาสำหรับ ผู้ถูกถอนรากถอนโคน (uprooted population) นี้ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเกิดความไม่พอใจหรือความขัดแย้งระหว่างผู้ลี้ภัยที่กลับคืนถิ่นฐานเดิม หรือที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ กับประชากรที่พำนักอาศัยอยู่ในที่นั้นมาก่อนแล้ว ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ แม้ว่าประชากรเหล่านี้จะได้กลับคืนถิ่นฐานเดิม ก็ยังคงมีปัญหาที่เกี่ยวข้องมาจากความพลัดถิ่น และด้วยเหตุนี้จึงต้องให้ความใส่ใจพวกเขา

สิทธิของผู้ลี้ภัยในการที่จะได้รับข้อมูล และตัดสินใจด้วยความสมัครใจว่าพวกเขาจะกลับคืนถิ่นฐานหรือไม่ หรือตั้งถิ่นฐานและบูรณาการเข้ากับชุมชนในสถานที่ที่พวกเขาสามารถหลบภัยได้หรือที่อื่นก็ตาม เป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานประการหนึ่งที่ได้ระบุไว้ในหลักการชี้แนะและได้เน้นย้ำโดยกฎหมายสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการรับรอง ถึงขั้นเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน แต่ที่อาจถูกจำกัด และสิทธิในการตัดสินใจว่าจะอาศัยอยู่ที่ไหน ก็ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง อาจมีบางสถานการณ์ที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ระดับประเทศอาจต้องพิจารณาว่าเงื่อนไขต่างๆ นั้นมีความไม่ปลอดภัยเกินกว่าที่จะอนุญาตให้กลับสู่ถิ่นฐานหรือตั้งถิ่นฐานในที่เฉพาะบางที่ (ตัวอย่างเช่น ภัยพิบัติที่เกิดจากมนุษย์หรือธรรมชาติ หรือโครงการพัฒนาที่ทำให้สถานที่นั้นไม่เหมาะสมสำหรับการอยู่อาศัย) อย่างไรก็ตามควรรู้ใช้ความพยายามในทุกๆ ด้านที่จะรับรองว่าการตัดสินใจที่จะเลือกการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ และเคารพและอำนวยความสะดวกต่อการตัดสินใจของผู้ลี้ภัยภายในประเทศแต่ละคนในการเลือกกลับบ้านเกิดหรือตั้งถิ่นฐานใหม่ที่แห่งอื่นๆ

การพิจารณาว่าการพลัดถิ่นได้สิ้นสุดลงนั้นมีทั้งหมดสองที่เป็นอัตวิสัย และวัตถุวิสัย ผู้พลัดถิ่น
ภายในประเทศอาจเห็นว่าตนเองยังคงพลัดถิ่นอยู่อีกเป็นเวลานานหลังจากที่ผู้มีอำนาจหน้าที่
ระดับประเทศและผู้สังเกตการณ์ระหว่างประเทศได้พิจารณาว่าได้แก้ไขสถานการณ์นั้นแล้วด้วยการใช้
เกณฑ์เชิงวัตถุวิสัย (Objective criteria) ในทางกลับกันผู้พลัดถิ่นภายในประเทศอาจมองว่าการพลัด
ถิ่นของเขาได้สิ้นสุดลงเมื่อได้กลับคืนบ้านเกิด ถึงแม้ว่าการวิเคราะห์เชิงวัตถุวิสัย (Objective analysis)
อื่นๆ ระบุว่าพวกเขายังคงเป็นผู้ลี้ภัยในสถานะเป็นบุคคลที่เคยถูกทำลายถอนรากถอนโคนมาก่อนหน้า
นั้น และยังคงต้องการการคุ้มครองและช่วยเหลือในฐานะของผู้ที่กลับคืนถิ่นฐาน / ผู้ตั้งถิ่นฐานใหม่

วัตถุประสงค์ของเกณฑ์มาตรฐานเหล่านี้ก็เพื่อที่จะช่วยหน่วยงานของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)
รวมทั้งตัวผู้พลัดถิ่นเองทราบว่าได้พบการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนสำหรับการพลัดถิ่นภายในประเทศหรือไม่ ถ้า
หากไม่ ก็จะช่วยให้พวกเขายังต้องการอะไรอีกบ้างในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว เกณฑ์มาตรฐาน
เหล่านี้ยังช่วยให้องค์กรต่างๆที่มีกิจกรรมเฉพาะที่จะช่วยเหลือและคุ้มครองผู้พลัดถิ่นได้ตัดสินใจว่าการพลัด
ถิ่นของปัจเจกบุคคล ยังคงเป็นสาเหตุสำคัญของการไร้ความสนใจอย่างเป็นพิเศษอยู่หรือไม่ หรือควรจะมี
การถ่ายโอนความรับผิดชอบต่างๆไปยังผู้มีบทบาทอื่นๆ - ตัวอย่างเช่น รัฐบาลหรือหน่วยงานพัฒนา
ต่างๆ เกณฑ์มาตรฐานยังให้แนวทางเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจที่โปร่งใสมากขึ้น สำหรับองค์การ
ระหว่างประเทศรวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน ที่สัมพันธ์กับรัฐบาล ผู้ให้ทุน, คนที่พลัดถิ่นฯ และเมื่อ
วัตถุประสงค์ในการวางแผนให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการนิยามวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้วย ซึ่งช่วย
ให้ตัดสินใจถึงเหตุผลที่เข้าไปร่วมในสถานการณ์นั้น และถอนตัวจากการเข้าร่วมด้วย เกณฑ์มาตรฐาน
นี้ยังเกี่ยวข้องกับคนที่พลัดถิ่นเนื่องจากความขัดแย้ง, ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และประสบภัยพิบัติที่เกิด
จากน้ำมือมนุษย์และภัยธรรมชาติ ตลอดจนให้แนวทางแก่ผู้พลัดถิ่นเนื่องจากโครงการพัฒนาอีกด้วย
ถึงแม้ว่าสถานการณ์เช่นนี้การกลับคืนถิ่นมักจะเป็นไปได้ก็ตาม และนอกจากนั้น หลักการชี้แนะ
พิเศษเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานใหม่ก็มีอยู่แล้ว

การตัดสินใจว่าการแก้ปัญหาอย่างถาวรบรรลุความสำเร็จหรือไม่ เพียงใดนั้น จำเป็นที่จะต้องพิจารณาทั้ง
กระบวนการ ที่ใช้แก้ไขปัญหา และ เงื่อนไข ที่เป็นจริงของผู้พลัดถิ่น/ ผู้ตั้งถิ่นฐานใหม่ โดยทั่วไป
จำเป็นที่จะต้องพิจารณาว่า 1) ผู้มีอำนาจหน้าที่ระดับประเทศได้กำหนดเงื่อนไขที่เอื้อต่อการพลัดถิ่น หรือ
ตั้งถิ่นฐานใหม่อย่างปลอดภัยและมีศักดิ์ศรีหรือไม่ 2) ผู้ที่เคยพลัดถิ่นสามารถที่จะแสดงสิทธิของตนได้
อย่างมั่นใจจนมาตรฐานเดียวกับคนอื่นๆในชาติหรือไม่ 3) ผู้สังเกตการณ์ระหว่างประเทศสามารถให้ความ
ความช่วยเหลือและติดตามสถานการณ์ของผู้ที่เคยพลัดถิ่น และทำดีที่สุด 4) การแก้ปัญหาอย่างถาวรนี้
มีความยั่งยืน สิ่งสำคัญคือ ยังไม่มีสูตรที่ชัดเจนหรือพิเศษอันใดที่จะตัดสินว่าการพลัดถิ่นหรือความต้องการ
ช่วยเหลือได้สิ้นสุดลง นอกเหนือไปจากนั้นสถานการณ์ทั้งหมดนี้จะต้องได้รับการประเมินและ
ปรึกษาร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด อันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐานนี้จำเป็นต้องเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นกระบวนการที่การแก้ปัญหาอย่างถาวรได้รับการพิจารณาว่าบรรลุผล และส่วนที่สองได้แก่เงื่อนไขที่แสดงถึงการแก้ปัญหาเรื่องการพลัดถิ่นอย่างถาวร

ก. กระบวนการ

การมีส่วนร่วมของผู้พลัดถิ่น

ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศสามารถตัดสินใจบนฐานของการได้รับข้อมูล (informed decision) ว่าจะอยู่ในพื้นที่ที่เขาอยู่หรือไม่, กลับคืนสู่ถิ่นฐานบ้านเกิด, หรือ ตั้งถิ่นฐาน(ใหม่)ในที่ใดที่หนึ่งในประเทศ

อย่างน้อยที่สุด, ข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจนั้นรวมถึงสิ่งต่อไปนี้

- สถานการณ์โดยทั่วไปในชุมชนที่เป็นถิ่นฐานเดิมหรือที่ตั้งถิ่นฐานใหม่ รวมไปถึงสถานการณ์ทางการเมือง, ความมั่นคงปลอดภัย, เสรีภาพในการเคลื่อนย้าย, การรับประกันทางการนิรโทษกรรม หรือทางกฎหมาย, สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน กลไกตามกฎหมายหรืออื่นๆในการคุ้มครองสิทธิสตรี, เด็ก, เยาวชน, คนกลุ่มน้อย, ผู้สูงอายุ, รูปแบบและระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือที่จัดสรรให้ ฯลฯ ซึ่งรวมถึงข้อมูลเชิงวัตถุประสงค์ที่แสดงถึงสาเหตุที่การพลัดถิ่นได้รับการแก้ไข หรือถ้าแก้ไขไม่ได้ ก็มีการประเมินที่เป็นจริง เกี่ยวกับโอกาสประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งประสิทธิภาพของกลไกการลดความเครียด ควรให้ข้อมูลข่าวสารด้วยว่าควรนำกลไกอะไรมาใช้แทน เพื่อประกันว่า ผู้พลัดถิ่นสามารถผสมกลมกลืนเข้ากับคนในท้องถิ่นได้อย่างราบรื่น
- กระบวนการกลับคืนถิ่นและการตั้งถิ่นฐานใหม่ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับ รายการ (ทรัพย์สิน) ที่ผู้พลัดถิ่นสามารถนำติดตัวไปได้ เอกสารที่พวกเขาต้องการ ประเภทการขนส่งที่อำนวยความสะดวกให้พวกเขา การจัดการอื่นใดที่เตรียมไว้สำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษบางอย่าง² สิ่งที่ต้องทำหากมีกระบวนการสร้างการบูรณาการเข้าเป็นสมาชิกชุมชน (Reintegration package) ความต้องการด้านบริหารที่จำเป็นเพื่อให้ผู้พลัดถิ่น ๔ อยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว ฯลฯ
- เงื่อนไขการกลับคืนถิ่นหรือการตั้งถิ่นฐาน (ใหม่) รวมทั้งโอกาสเข้าถึงการมี บ้านพักอาศัย การมีที่ดิน การประกอบอาชีพ การจ้างงาน และโอกาสทางเศรษฐกิจอื่นๆ, การมีบริการสาธารณสุข (การขนส่งสาธารณสุข การดูแลสุขภาพ การศึกษา ฯลฯ) สภาพของอาคาร และสาธารณูปโภคสำหรับโรงเรียน คลินิกสุขภาพ ถนน สะพาน และระบบสุขภาพีบาล และความช่วยเหลือที่หาได้จากหน่วยงานระดับประเทศ ระหว่างประเทศ และหน่วยงานเอกชน

ข้อมูลควรจะเป็นภาษาที่ผู้พลัดถิ่นสามารถเข้าใจได้

¹ ข้อเท็จจริง ปราศจากความเห็นหรือทัศนคติ อคติส่วนบุคคล

² เช่น คนป่วย ตั้งครรภ์ พิการ ผู้สูงอายุ เด็ก ฯลฯ

ผู้พลัดถิ่น, รวมทั้งผู้หญิง, ชนกลุ่มน้อย และกลุ่มอื่นๆซึ่งอาจไม่มีผู้แทนควร มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการวางแผนกลับคืนถิ่นหรือตั้งถิ่นฐานใหม่ เพื่อประกันว่าผู้พลัดถิ่นได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และเหมาะสมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในเนื้อหาในการประชุมของชุมชน, การให้บริการทางสังคมและบริการอื่นๆ, ศูนย์ให้คำปรึกษาและข่าวสาร (feeding centers) , การฝึกอบรมทักษะและโครงการหารายได้, และสิ่งแวดล้อมอื่นๆที่ผู้พลัดถิ่นได้มาอยู่รวมกัน การเข้ามาพร้อมของคณะผู้ทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชนอาจช่วยรับรองให้มีเกิดการมีส่วนร่วมได้กว้างขวางมากขึ้น ในเขตเมืองที่ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศได้โดยย้ายเข้ามาพักอาศัยอยู่อย่างต่อเนือง (spontaneously relocated) ย่อมต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษที่ประกันว่าพวกเขาจะได้รับข่าวสารการให้คำปรึกษาและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ ผู้ที่กลับคืนถิ่นหรือตั้งถิ่นฐานใหม่โดยไม่ได้ตั้งใจเหล่านี้ ควรได้รับความช่วยเหลือหรือความคุ้มครองที่ต่อเนืองอีกด้วย การใช้การสื่อสารมวลชนอาจเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการเข้าถึงผู้ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานโดยไม่ตั้งใจนี้

เพื่อความเป็นไปได้ที่มากขึ้น, ควรจัดการให้ผู้แทนของผู้พลัดถิ่นได้ไปเยี่ยมชุมชนสภาพของพื้นที่ที่จะกลับคืนถิ่นหรือตั้งถิ่นฐานใหม่ การไปเยี่ยมชุมชนนี้ควรประกอบด้วย ผู้หญิง และผู้ชาย รวมทั้งตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์, กลุ่มเชื้อชาติ, ศาสนา และการเมือง การไปเยี่ยมชุมชนนี้ควรรวมไปถึงการมีโอกาสในการปรึกษาหารือกับประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่จะกลับคืนถิ่นและที่จะตั้งถิ่นฐานใหม่เพื่อที่จะจำแนกสาเหตุที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งได้

การบีบบังคับ - ได้แก่ การบังคับทางร่างกาย, การทำให้ลำบากใจ, การขู่, การปฏิเสธต่อการให้บริการพื้นฐาน, หรือการปิดกั้นของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ หรือความช่วยเหลือต่างๆโดยไม่มีทางเลือกที่เบี่ยงนัยยอมรับได้ - ไม่อาจนำมาใช้เพื่อลดหรือป้องกันการกลับคืนถิ่นหรือการตั้งถิ่นฐานใหม่ ดังที่ได้ระบุไว้ข้างต้นแล้วว่า อาจมีบางสถานการณ์ที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ระดับประเทศได้มีเหตุผลอันสมควรในการตัดสินใจว่าการหวนคืนถิ่นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้, อย่างน้อยที่สุดก็ในขณะนั้น หรือในอนาคตอันใกล้ นั่น อย่างไรก็ตามในกรณีนี้ การใช้วิธีบีบบังคับเพื่อป้องกัน หรือลดการกลับคืนถิ่นหรือการตั้งถิ่นฐานใหม่เป็นการบั่นทอนหลักการของการสมัครใจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะรับรองสิทธิของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ ดังที่ได้ระบุไว้ใน *คู่มือการใช้หลักการชี้แนะ* “ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการบังคับให้กลับคืนถิ่น หรือตั้งถิ่นฐานใหม่ในที่ที่เสี่ยงต่อชีวิต, ความปลอดภัย, เสรีภาพ, และ/หรือสุขภาพ ของพวกเขา เช่นเดียวกับ หลักไม่ส่งกลับประเทศ (non-refoulement) (ห้ามบังคับส่งกลับประเทศบ้านเกิด) ซึ่งเป็นสิทธิที่จำเป็นที่สุดของผู้อพยพ (refugee) การคุ้มครองจากการบังคับส่งกลับ ก็เป็นสิ่งจำเป็นต่อการให้ความคุ้มครองแก่ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ หลักการนี้นำมาใช้กับผู้พลัดถิ่นภายในประเทศโดยเฉพาะ เพราะพวกเขาได้สูญเสียความสามารถที่จะดำรงอยู่ ณ ถิ่นฐานบ้านเกิดของตนที่สะท้อนสภาพลำบากของพวกเขา นอกจากนี้ การยึดถอนพวกเขาจากสิทธิของตนในการแสวงหาความปลอดภัยยิ่งตอกย้ำบาดแผลแก่เขา

บทบาทของผู้มีอำนาจหน้าที่ของประเทศ

ผู้มีอำนาจหน้าที่ของประเทศได้นำเอาวิธีการอันเหมาะสมไปปรึกษากับผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ และ
รับรองว่าผู้พลัดถิ่นภายในประเทศมีส่วนร่วมอย่างสมบูรณ์ในการตัดสินใจว่าจะกลับคืนถิ่นหรือว่าจะตั้งถิ่น
ฐานใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะต้องพยายามนำผู้ได้รับผลกระทบเข้ามา
มีส่วนร่วมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้หญิง, รวมถึงชนกลุ่มน้อย, ในการวางแผน และการจัดการในการ
กลับคืนถิ่น หรือตั้งถิ่นฐาน (ใหม่) ของพวกเขา

ผู้มีอำนาจหน้าที่ระดับประเทศต้องใช้มาตรการอันเหมาะสมเพื่อกำหนดเงื่อนไข หรือวิธีการ เพื่อให้ผู้
พลัดถิ่น ๔ กลับคืนถิ่นฐานโดยสมัครใจ ด้วยความปลอดภัย อย่างมีศักดิ์ศรี หรือเพื่อตั้งถิ่นฐานใหม่
โดยสมัครใจ ในส่วนอื่นของประเทศ และเพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างการผสมกลมกลืน ((re)
integration) ของผู้พลัดถิ่น ๔ ที่กลับสู่ถิ่นเดิม หรือ ตั้งถิ่นฐานใหม่ให้เข้ากับชุมชนที่เข้าไปอยู่ ผู้มี
อำนาจหน้าที่ระดับประเทศ มีความรับผิดชอบเบื้องต้นในการประกันว่าผู้พลัดถิ่นภายในประเทศจะไม่
เผชิญภัยอันตรายทั้งต่อความปลอดภัยทางร่างกายและความมั่นคง ประเทศที่อยู่ในสภาพที่กำลังเปลี่ยนแปลง
ผ่านจากสภาวะความขัดแย้งหรือมีต้นตอมาจากภัยพิบัติจากธรรมชาติอาจต้องการความช่วยเหลือจากประชาคม
นานาชาติ(ดูข้างล่าง) ในการสร้างเงื่อนไขดังกล่าว

ในทางปฏิบัติ, ความรับผิดชอบของผู้มีอำนาจหน้าที่ระดับประเทศนั้นหมายรวมถึง: ใช้มาตรการเพื่อ
ประกันการเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและกฎหมายว่าด้วยมนุษยธรรม; จัดหาการขนส่งที่ปลอดภัยสำหรับผู้
พลัดถิ่น; และเสนอให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองอย่างพอเพียงต่อความปลอดภัยทางร่างกายใน
ระหว่างการย้ายถิ่นฐาน ในกรณีสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง มาตรการทางปฏิบัติที่ใช้จะรวมถึง การ
แสวงหาข้อยุติของความขัดแย้งอย่างสันติ ณ จุดที่เหมาะสม ผู้มีอำนาจหน้าที่ของประเทศอาจต้องใส่ใจ
เป็นพิเศษต่อทุ่นระเบิด(landmines) หรือคำสั่งที่ไม่ได้ประกาศอย่างชัดเจน (unexploded ordinance)
ที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้พลัดถิ่น และ/หรือกองกำลังไม่ติดอาวุธ (disarm militias) หรือพลเรือนที่ถืออาวุธ
(civilians carrying arms) ในกรณีภัยพิบัติทางธรรมชาติ ผู้มีอำนาจหน้าที่ของประเทศจะต้องใช้
มาตรการเพื่อลดความต้อโอกาสของผู้ที่กลับคืนถิ่นและประชากรโดยทั่วไปจากภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นใน
อนาคต

ผู้มีอำนาจหน้าที่ของประเทศต้องอนุญาตและให้ความปลอดภัย, โดยไม่ล่าช้าและในเวลาที่เหมาะสม ใน
การเข้าถึงองค์การด้านมนุษยธรรม และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้พลัดถิ่นภายในประเทศให้หวน
คืนถิ่นหรือตั้งถิ่นฐานใหม่ องค์การด้านมนุษยธรรมทั้งระหว่างประเทศ และในประเทศ หรือผู้มีบทบาท
ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ สามารถแสดงบทบาทที่สำคัญในการช่วยเหลือในการกลับคืนถิ่น หรือตั้งถิ่นฐานใหม่
และการสร้างการผสมเข้าเป็นสมาชิกในชุมชน (reintegration) ในบางกรณี ที่มีปัญหาความเข้าใจ
ร่วมที่ลงนามโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น, เจ้าหน้าที่ขององค์การ
สหประชาชาติ และตัวแทนของผู้พลัดถิ่นอาจใช้วิธีที่เป็นประโยชน์ในการชี้แจงถึงความเข้าใจและพันธะที่
ทุกฝ่ายได้ร่วมกันแสวงหาเพื่อแก้ไขการพลัดถิ่นนั้น องค์การด้านมนุษยธรรมและผู้มีบทบาทที่เหมาะสม
อื่น ๆ ยังสามารถที่จะมีบทบาทที่สำคัญในการประสมความมั่นคงปลอดภัยของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศที่

ไว้กลับคืนถิ่นหรือได้ตั้งถิ่นฐานใหม่อีกด้วย การประเมิณนี้ควรจะพิจารณาถึงความรุนแรงทางเพศ— โดยเฉพาะ และการหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้องที่เกี่ยวข้องกับการพลัดถิ่น เช่นเดียวกับการคุกคามเด็ก และกลุ่มอื่นๆที่ต้องการการคุ้มครองโดยเฉพาะ

ข. เจ็อนไป

ความมั่นคงปลอดภัยทางกายภาพ

ผู้ที่เคยพลัดถิ่นมาก่อนจะไม่พบทุกขั้รรมมาจากการขู่โจมตี, การก่อกวนใจ (harassment), การขู่, การกระทำโหดร้าย หรือการลงโทษด้วยวิธีใดๆ ระหว่างการกลับสู่ชุมชนบ้านเกิด หรือตั้งถิ่นฐานใหม่ในที่แห่งอื่น การขู่โจมตีหรือการกระทำรุนแรงใดๆต่อผู้พลัดถิ่นภายในประเทศเป็นสิ่งต้องห้ามในทุกเหตุการณ์ หลักฐานที่แสดงว่าผู้ที่เคยพลัดถิ่นมาก่อนไม่ได้ถูกเป็นเป้าหมายของการโจมตีหรือการกระทำที่เป็น การลงโทษอื่นๆ เป็นเจ็อนไปที่สำคัญว่าการแก้ปัญหาที่ถาวรนั้นได้บรรลุผลแล้ว ในกรณีที่มีสถานการณ์ ความขัดแย้ง สำคัญอย่างยั้งที่ต้องพิจารณาว่าผู้ที่เคยเป็นพลัดถิ่นมาก่อนจะไม่ได้รับอันตรายทางร่างกาย จากกับระเบิด, คำสั่งที่ไม่ปะประกาศอย่างชัดเจน (unexploded ordinances), กองกำลังขนาดเล็ก (small arms) หรือความรุนแรงอื่น ๆ ที่กระทำโดยผู้ก่อการร้าย (other violence perpetrated by combatants)

การคุ้มครองตามกฎหมาย

ผู้ที่เคยพลัดถิ่นมาก่อนจะต้องไม่ตกเป็นเป้าหมายของการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการพลัดถิ่นของนวกเขา เจ็อนไปนี้มื่อองค์ประกอบสองประการ ประการแรก การพลัดถิ่นได้สิ้นสุดลงเมื่อผู้ที่กลับคืนสู่บ้านเกิด และตั้งถิ่นฐานใหม่ไม่ถูกเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากการที่นวกเขาเคยพลัดถิ่นมาก่อน ประการที่สอง, เพื่อให้การแก้ปัญหาที่มีความยั่งยืน, การพลัดถิ่นจะถูกเรียกว่าได้สิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อเหตุผลที่ทำให้เกิดการพลัดถิ่นในอดีตและอาจทำให้เกิดการพลัดถิ่นในอนาคตได้หมดสิ้นลง เหตุผลเหล่านี้หมายถึงรวมถึงการเลือกปฏิบัติ เนื่องจากเชื้อชาติ, ศาสนา, สัญชาติ, เผ่าพันธุ์, สมาชิกภาพของกลุ่มเฉพาะ, ความคิดเห็นทางการเมืองหรือเพศ

ผู้ที่เคยพลัดถิ่นมาก่อนมีสิทธิที่จะเข้าถึงกลไกของการคุ้มครองทั้งในระดับชาติและระดับภาค รวมทั้งการได้รับการคุ้มครองจากตำรวจและศาลอย่างสมบูรณ์และไม่ถูกเลือกปฏิบัติ ถึงแม้ว่าระบบการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการทางศาลในนั้นที่ชนบท, หรือประเทศที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากสถานการณ์ความขัดแย้งหรือได้รับผลจากวินิบัติทางธรรมชาติอย่างรุนแรง อาจจะไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ที่มันจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้พลัดถิ่นภายในประเทศที่จะได้เข้าถึงกลไกในการคุ้มครองระดับชาติ และ ความก้าวหน้าของการจัดตั้งศาลที่มีประสิทธิภาพในนั้นที่ที่นวกเขากลับคืนสู่ถิ่นฐานเดิม หรือตั้งถิ่นฐานใหม่อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่นๆที่พักอาศัยอยู่ในที่นั้นๆ

ผู้ที่เคยพลัดถิ่นมาก่อนได้เข้าถึงการออกเอกสารส่วนบุคคล (personal document), ที่จำเป็นต้องใช้เพื่อเข้าถึงบริการสาธารณะ, ออกเสียง และเมื่อวัตถุประสงค์ทางการบริหาร เพื่อให้สิทธิของผู้พลัดถิ่น

ภายในประเทศบังเกิดผลในอันได้รับการยอมรับทางกฎหมาย จึงสำคัญว่าผู้ที่เคยพลัดถิ่นมาก่อนได้
เข้าถึงการออกเอกสารที่จำเป็นต่อการมีและใช้สิทธิทางกฎหมายของพวกเขา เช่น หนังสือเดินทาง, บัตร
ประจำตัว, ใบรับรองการเกิด และทะเบียนสมรส ผู้หญิงและผู้ชายมีสิทธิที่เท่าเทียมในการได้รับเอกสาร
ที่จำเป็นดังกล่าว และมีสิทธิที่จะได้รับการออกเอกสารที่เป็นชื่อของตน เอกสารต่างๆเหล่านี้ควรออกแก่
หนึ่งๆ ในทันทีที่ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศต้องการ

**ผู้ที่เคยพลัดถิ่นมาก่อนได้เข้าถึงกลไกในการได้คืน/ค่าทดแทนทรัพย์สิน (property restitution)
หรือค่าชดเชยไม่ว่าพวกเขาจะกลับคืนหรือว่าตั้งถิ่นฐานใหม่ที่พวกเขาไปหลบภัยหรือที่แห่งใหม่ก็ตาม**
มาตรฐานนี้นำไปใช้ได้กับทรัพย์สินทุกอย่าง ที่เป็นของผู้พลัดถิ่น ทรัพย์สินสมบัติทางการเกษตร และ
ทางพาณิชย์ สิทธิในการได้คืนหรือค่าชดเชย นั้น ขยายผลไปถึงผู้พลัดถิ่นภายในประเทศด้วย รวมทั้ง
ผู้ชาย, ผู้หญิง, เด็ก ที่สูญเสียความเป็นเจ้าของหรือการเข้าถึงทรัพย์สินของตนไม่ว่าพวกเขาจะมีเอกสาร
สิทธิอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม และยังหมายรวมถึงไปถึงคนที่ได้รับผลกระทบจากสมาชิกของ
ครอบครัวที่เป็นผู้พลัดถิ่นที่ตายไปแล้วด้วย กระบวนการในการได้คืน/ค่าทดแทน และค่าชดเชย
ทรัพย์สินอาจซับซ้อนและต้องใช้เวลา และไม่จำเป็นต้องทำเสร็จก่อนที่ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศอยู่ในข่าย
ว่าพบการแก้ปัญหาอย่างถาวรแล้ว ถ้าพวกเขายังเข้าถึงได้ซึ่งกระบวนการขอคืน/ขอค่าทดแทน และ
ค่าชดเชยทรัพย์สิน รวมถึง(เข้าถึง)กลไกโต้แย้งเกี่ยวกับทรัพย์สินทางประเพณี และสามารถที่จะอยู่อาศัย
ได้อย่างปลอดภัยและมั่นคงในระหว่างเรื่องยังไม่ยุติ ควรต้องเน้นย้ำว่าผู้ที่ได้พบกับปัญหาที่ถาวร
แล้วนั้น จะไม่สูญเสียสิทธิในการร้องขอให้มีการคืน/จ่ายค่าทดแทน หรือค่าชดเชยด้วยเหตุผลว่าการพลัด
ถิ่นได้สิ้นสุดลง- เช่นเดียวกับกับสิทธิมนุษยชนทุกประการ สิทธิในทรัพย์สินยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ที่
เคยพลัดถิ่นภายในประเทศมาก่อน ควรมีการแก้ปัญหาทางเลือกอื่นด้วยแก่ผู้ครองครองทรัพย์สินชั่วคราว
ของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ ซึ่งถูกบังคับให้ออกจากพื้นที่ ระหว่างกระบวนการส่งคืน/จ่ายค่าทดแทน
โดยเฉพาะหากผู้หนึ่งเองก็เป็นผู้ที่พลัดถิ่นด้วย ควรมีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่สูญเสียสิทธิ
การเช่าที่ดินเนื่องมาจากกรณีการพลัดถิ่นด้วย ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับปัญหาที่ผู้หญิงมักต้อง
เผชิญในการได้รับยอมรับถึงความเป็นเจ้าของ (ทรัพย์สิน) หรือเข้าถึงทรัพย์สิน โดยเฉพาะในสังคมที่มี
กฎหมายห้ามผู้รับมรดกเป็นผู้หญิง

การบูรณาการด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

**ผู้ที่เคยเป็นผู้พลัดถิ่นมาก่อนมีสิทธิมีมาตรฐานอย่างเพียงพอในการดำรงชีวิต, รวมไปถึงที่พักอาศัย,
อาหาร, น้ำและสิ่งๆที่ทำให้มีชีวิตรอดอื่นๆ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ** บนฐานของความยั่งยืน ผู้มี
อำนาจหน้าที่ระดับประเทศมีความรับผิดชอบหลักที่จะรับรองว่าผู้ที่กลับคืนถิ่นหรือตั้งถิ่นฐานใหม่ได้เข้าถึง
อาหารที่จำเป็นและน้ำดื่ม, ที่พักอาศัยพื้นฐานและบ้าน และการบริการทางการแพทย์ที่จำเป็นและการ
สุขภาพีบาล องค์การด้านมนุษยธรรมอาจได้รับการร้องขอให้ช่วยรับรองว่าผู้พลัดถิ่นภายในประเทศได้
เข้าถึงความต้องการพื้นฐานเหล่านี้แล้ว โดยในเบื้องต้นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศอาจต้องการความ
ช่วยเหลือให้ได้รับสิ่งรองรับเพื่อการอยู่รอด ซึ่งแตกต่างจากประชากรที่อยู่ในถิ่นนี้หนึ่งอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม

ก็ตามหากได้ให้ความสนใจอย่างพอเพียงต่อสถานการณ์พิเศษนี้แล้ว ความต้องการของผู้พลัดถิ่น
ภายในประเทศก็คล้ายคลึงกับผู้ที่อาศัยคนอื่นๆเมื่อเวลาได้ล่วงเลยไป เมื่อความต้องการมาพ่วงกัน
การจัดโครงการพิเศษสำหรับผู้พลัดถิ่นภายในประเทศอย่างต่อเนื่องก็อาจไม่มีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม
ตามควรจะต้องเน้นย้ำว่า ทราบว่าผู้ที่เคยเป็นผู้พลัดถิ่น ๒ ยังคงมีสิทธิของตน ควบคู่ไปกับพลเมืองผู้อื่น
ที่จะมีมาตรฐานอย่างพอเพียงในการดำรงชีวิต โครงการพัฒนาที่จะช่วยให้บรรลุมาตรฐานการครองชีพ
ดังกล่าวต้องได้รับการประกัน

เพื่อให้เป็นการเฉพาะเจาะจงมากขึ้น, ผู้ที่เคยเป็นผู้พลัดถิ่นมาก่อนจะต้องเข้าถึงสิ่งต่อไปนี้โดยปราศจาก
การเลือกปฏิบัติ:

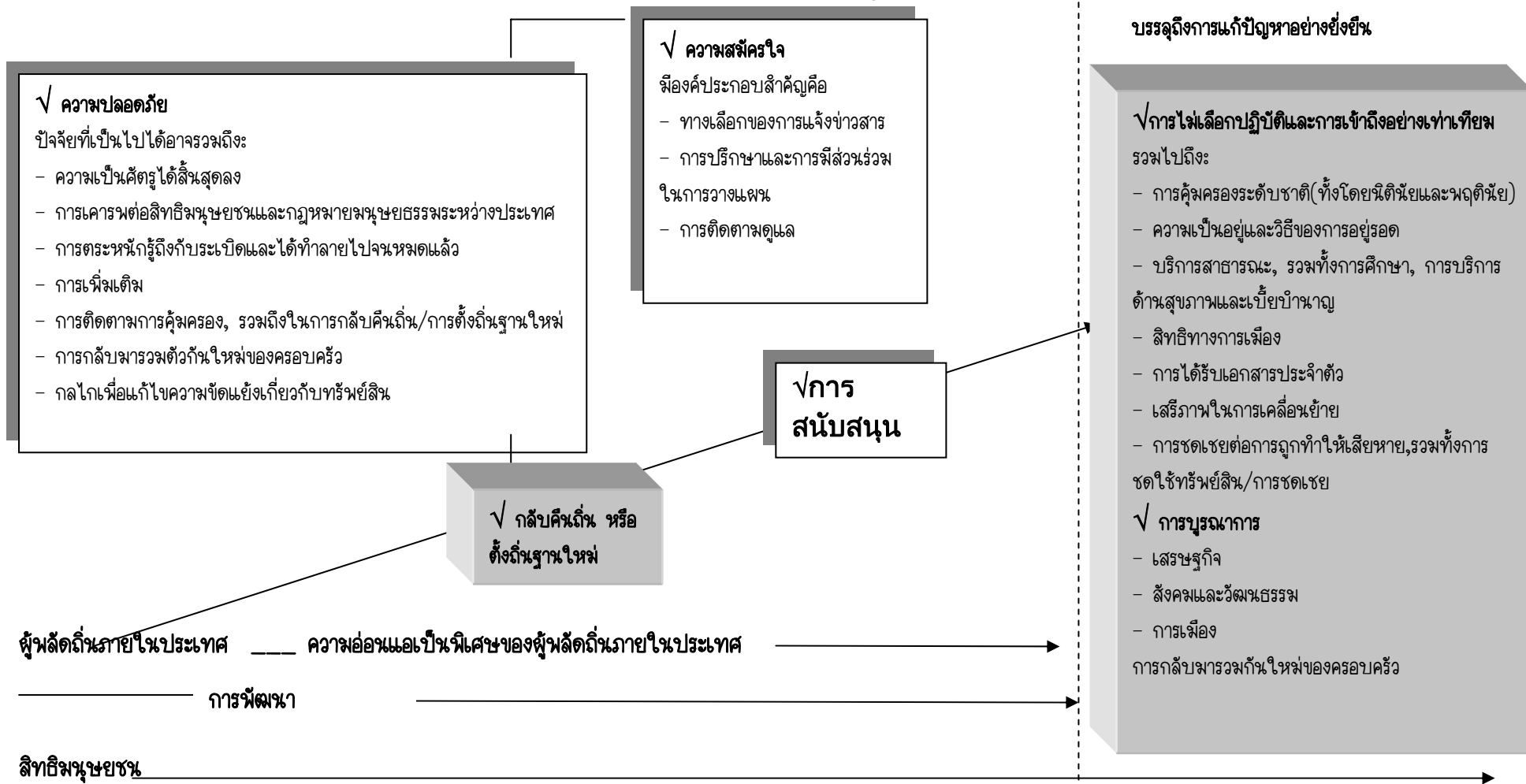
- **โอกาสในการได้รับการจ้างงานและการหารายได้** การกลับคืนถิ่นและการตั้งถิ่นฐาน
ใหม่สักเกิตในสถานการณ์ที่มีภาวะว่างงานสูงและเศรษฐกิจอ่อนแอ เกณฑ์มาตรฐานนี้
ไม่ได้หมายความว่าทุกคนที่เคยพลัดถิ่นจะต้องได้รับการจ้างงานก่อนที่จะมีการพิจารณา
ให้การพลัดถิ่นนั้นสิ้นสุดลง หรือไม่ได้ต้องการให้ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศได้คืนสิ่งที่
เคยมีมาก่อน แต่หมายถึงว่าการพลัดถิ่นได้สิ้นสุดลงเมื่อผู้พลัดถิ่นภายในประเทศไม่มี
อุปสรรคในการจ้างงานและโอกาสการหารายได้ที่เกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับการ
พลัดถิ่นของพวกเขา
- **การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน, รวมไปถึงการศึกษา, สุขภาพและบำนาญ** เกก
เช่นเดียวกัน กฎหมายสำคัญในการพิจารณาว่าผู้พลัดถิ่นภายในประเทศได้เข้าถึงบริการ
ข้างต้น คือดูว่าจะมีอุปสรรคอันเนื่องจากการพลัดถิ่นของพวกเขาที่เกิดกันพวกเขาจากการ
ใช้บริการที่ผู้ที่พักอาศัยคนอื่นๆในชุมชนสามารถใช้ได้ การออกเอกสารส่วนบุคคล
(personal document), ดังที่ได้กล่าวถึงไว้ก่อนหน้านี้แล้ว, มักเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ
ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศที่จะได้รับการเข้าถึงบริการสาธารณะอีกครั้ง

**ผู้ที่เคยเป็นผู้พลัดถิ่นมาก่อนสามารถกลับไปอยู่ร่วมเข้ากับสมาชิกครอบครัวของพวกเขาหากพวกเขาเลือกที่จะ
ทำ** ครอบครัวที่ได้พลัดพรากจากกันเนื่องจากการพลัดถิ่นควรจะได้รับการช่วยเหลือร่วมกันให้เร็วที่สุดเท่าที่จะ
เป็นไปได้, โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเด็กเข้ามาเกี่ยวข้อง

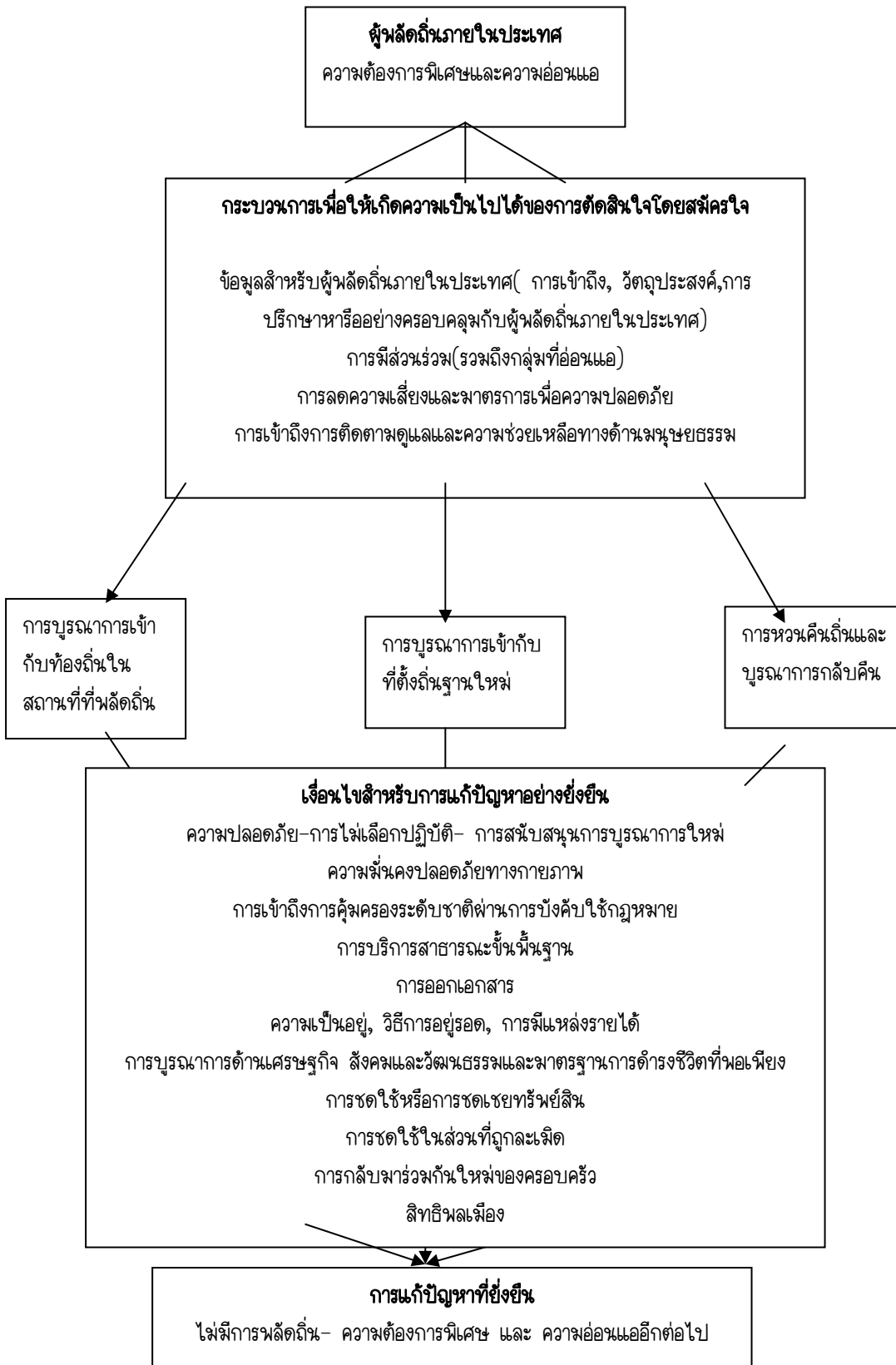
สิทธิทางการเมือง

**ผู้ที่เคยพลัดถิ่นมาก่อนสามารถที่จะใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะอย่างสมบูรณ์และเท่า
เทียม** ซึ่งหมายถึงถึงสิทธิในการสมาคมอย่างเสรี เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน,
สิทธิในการออกเสียงและสนับสนุนการเลือกตั้ง, เช่นเดียวกับสิทธิในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมสาธารณะ,
และได้เข้าถึงสภาพสาธารณะในภาษาที่พวกเขาเข้าใจ

ANNEX I- เกณฑ์มาตรฐานสำหรับการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนสำหรับผู้ลี้ภัยภายในประเทศ: FLOWCHART

ANNEX - เกณฑ์มาตรฐานในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนสำหรับผู้ผลิตในภายในประเทศ- Flowchart

รัฐอาจยังคงต้องแสดงความรับผิดชอบของต่อเรื่องสิทธิมนุษยชน, วัฒนธรรม และการพัฒนาต่อไป